

Lunds universitet
STVA22
Statsvetenskapliga institutionen
Statsvetenskap

VT19
Handledare: Maria Hedlund

LUNDS
UNIVERSITET

Styr tidningar svenska val?

En studie om Aftonbladets och Expressens påverkan i valet 2018

Kajsa Lindström
Filip Hultberg
Samuel Jonsson

Abstract

Vår rapport ämnar att utgå från McCombs och Shaws teori om dagordningseffekter och tillämpa denna på svenska tidningar inför riksdagsvalet 2018 för att se om resultatet ligger i enlighet med teorin. Vår kvantitativa studie består av en analys av innehållet i Aftonbladet och Expressen under de två sista veckorna innan valet, där resultatet sedan jämförs med de ämnen som de svenska väljarna prioriterade högst i valet. Vi kom fram till att även om det fanns tecken på en viss samvariation gällande vissa ämnen, så kan det inte anses att dagordningseffekter kunde appliceras på dessa tidningar. Vi hoppas att denna rapport kan uppmuntra ytterligare forskning på huruvida dagordningseffekter kan tillämpas på svenska val.

Nyckelord- Media, Agenda, Dagordningseffekt, Svenska val, Tidningar.

Innehållsförteckning

Abstract	1
1. Inledning	3
1.1 Syfte och frågeställning	4
1.2 Disposition	5
2. Teori	6
2.1 Agendasättande teori	6
2.2 Det mänskliga orienteringsbehovet	7
2.3 Samvariation	8
3. Metod och material	9
3.1 Material	9
3.1.1 SVT:s vallokalsundersökning	9
3.1.2 Aftonbladet och Expressen	10
3.2 Metod	11
3.3 Analysram	11
3.3.1 Avgränsningar	13
4. Kvantitativ studie	15
4.1 Eventuella orsaker som kan ha påverkat studiens resultat	16
4.1.1 Mordet på Gica	16
4.1.2 Det politiska spelet och regeringsbildningen	16
4.1.3 Skribenters ställningstagande gällande partier	17
5. Analys	18
5.1 Teoritillämpning	18
5.2 Konkreta och abstrakta frågor	18
5.3 Relevans och osäkerhet	20
6. Diskussion	22
6.1 Vilka ämnen bör media behandla	23
7. Sammanfattning och slutsats	24
8. Källförteckning	25
8.1 Tidningar använda i kvantitativ undersökning	26

1. Inledning

“Throughout the process of making binding decisions, citizens ought to have an adequate opportunity, and an equal opportunity, for expressing their preferences as to the final outcome. They must have adequate and equal opportunities for placing questions on the agenda and for expressing reasons for endorsing one outcome rather than another.” (Dahl 1989, s. 109)

Frågan om makten över agendan har alltid varit central i teorier om demokrati. Endast de ämnen som representeras i debatten har möjlighet att påverka den politiska processen, samtidigt som de som hamnar utanför förblir bortglömda och ohörda. Den som har inflytande över dagordningen har på så vis möjligheten att lyfta och prioritera särskilda ämnen, möjligtvis ämnen som ligger i enlighet med sina prioriteringar, samtidigt som andra tystas ner. Ett sådant scenario skulle bli problematiskt för en demokrati då man inte längre kan tala om en likvärdig representation av befolkningen i den politiska sfären, och Robert Dahl talar därför i citatet ovan om vikten av medborgarnas lika möjlighet till att påverka agendan. (Dahl 1989, s. 109)

I denna uppsats har vi intresserat oss för agendaskapandet och vi har valt att undersöka medias inflytande över dagordningen. Vi kommer att fokusera på relationen mellan media och medborgare för att undersöka om en eventuell samvariation existerar mellan de frågor som prioriteras av media och de som prioriteras av medborgare.

Uppsatsen utgår ifrån Maxwell McCombs och Donalds Shaws dagordningsteori, där de talar om media som individens fönster ut mot omvärlden. Teorin grundar sig i flertalet empiriska studier som McCombs och Shaw utförde, inte minst inför det amerikanska presidentvalet i Chapel Hill, North Carolina 1968. De anade att det skulle finnas en korrelation mellan medias rapportering av valet och vilka frågor som medborgarna ansåg var viktigast. Resultaten kom att ligga i linje med deras hypotes om denna samvariation. (McCombs 2006, s. 19)

McComb och Shaw menar således att den bild som presenteras i media till hög grad påverkar vår egen uppfattning om hur samhället ser ut. Tidningar och TV-nyheter är en väsentlig informationskälla för de flesta medborgare, och väljarna tenderar att själva tolka världen i enlighet med den som presenteras i mediareporteringen. Kort sagt, kan vi utifrån detta konstatera att beroende på hur en fråga presenteras, så influerar media medborgarens syn på den. Genom att använda sig av ett särskilt språk och formuleringar kan man även manipulera läsarens bild av ämnet, och på så vis påverka medborgarnas uppfattning om världen. (McCombs 2006, s. 48-49)

Inom politiken är detta inget undantag. Medborgarna förlitar sig på media som granskande av riksdagen och regeringen, och det blir då en av de främsta informatörerna när det kommer till

politiken och partierna. Medborgarnas bild av politiken skapas utifrån det som visas i nyheterna. Beroende på hur media väljer att presentera och beskriva särskilda politiker, frågor och partier utövar de en stor makt över medborgarna och har möjligheten att styra över den generella uppfattningen av politiken i samhället. Denna uppfattning styrs även av de frågor som tilldelas mest utrymme i media, då ju mer det skrivs om en fråga ju viktigare tenderar den att uppfattas av folket. (McCombs 2006, s. 48-49)

Denna uppsats har tagit sin inspiration från den undersökning som McCombs och Shaw utförde i USA. Vi har valt att testa denna teori i ett ny kontext och i en ny tid, och kommer därför att undersöka tiden innan det svenska valet 2018. Vår studie kommer göras genom en kvantitativ analys av de artiklar som publicerades under de två sista veckorna innan valet 2018, i Aftonbladet och Expressen. Dessa kommer sedan att jämföras med de frågor som väljarna fann viktigast vid röstningen, för att se om en liknande samvariation från McCombs och Shaws studie går att finna i denna nya kontext.

1.1 Syfte och frågeställning

Som tidigare nämnt har agendaskapandet varit en kärnfråga inom den demokratiska teorin. Att agendan är representativ för befolkningen är avgörande för en jämnt fördelad makt i samhället. (Dahl, 1989 s. 109) McCombs och Shaws resultat från sin undersökning tyder på att media spelar en central roll i konstruktionen av agendan, då dessa har ett stort inflytande i medborgarens bild av samhället. De menar således att de frågor som prioriteras högst av media tenderar att därför bli de som prioriteras högst av medborgarna. (McCombs 2006, s. 48-49)

Vi anser att McCombs teori är intressant att undersöka då den tidigare primärt används i amerikanska val, samtidigt som den är relativt gammal då den först utformades på 60-talet. (McCombs, 2006) Vi vill således se om denna teori fortfarande verkar relevant i ett annat land och i en ny tid. Då media kommit att förändras i takt med den teknologiska utvecklingen, och fler och fler nyhetsforum övergått till att publicera sina artiklar på internet, vill vi även se om samma samvariation går att finna mellan de klassiska papperstidningarna och väljarnas uppfattning. (Statens medieråd, 2016)

Alltså vill vi undersöka relationen mellan media och medborgare och vi kommer analysera huruvida en eventuell korrelation går att finna mellan Aftonbladet och Expressens nyhetsrapportering de två sista veckorna innan valet, och medborgarnas högst prioriterade frågor på valdagen. Uppsatsens frågeställning lyder därefter:

Finns det en samvariation mellan de ämnen som fått mest mediautrymme i Aftonbladet samt Expressen de två sista veckorna innan riksdagsvalet 2018 och de ämnen som väljarna anser vara viktigast i valet, och isåfall i hur stor grad?

1.2 Disposition

Vi har tänkt att utföra en teoriprovande studie av Maxwell McCombs och Donald Shaws agendasättande teori i en ny nationell och medial miljö. Med teorin i aktning så har vi för avsikt att studera Aftonbladet och Expressens rapportering två veckor före riksdagsvalet 2018. Vi ska sedan skapa en analysram i linje med teorin som får agera operationella indikatorer för vår analys av det empiriska materialet. Därpå kommer vi att föra en diskussion om vårt resultat och analys för att slutligen lyfta andra potentiella utgångspunkter för framtida studier inom diskursen.

2. Teori

2.1 Agendasättande teori

Långt före McCombs och Shaws tid, närmare bestämt under 1920-talet var den amerikanske journalisten och politikern Walter Lippman tidig med att kritisera medias indoktrineringsroll av medborgarna. Han argumenterade för att människan hade en mycket begränsad världsbild och verklighetsuppfattning, som till stor del bestod av den nyhetsrapportering de hade tillgång till. Denna kontroversiella syn framställer människan som ett tomt och försvarslöst A4-papper, som låter sig färgas av media i så stor utsträckning att förhållandet till verkligheten tycks vara indirekt (McCombs 2006, s. 29).

Det finns mycket empiri som talar för att människor låter sig formas av medias rapportering. McCombs uttrycker det genom en distinktionen mellan medias dagordning och den historiska dagordningen, som syftar på att vi ibland tar större hänsyn till media än vetenskaplig fakta. Några exempel är den av media uppmärksammade "oljekrisen" i Tyskland 1973 som resulterade i att människor började bunkra upp med olja och dieselbränsle trots att det senare skulle visa sig inte alls vara en kris. Samma irrationalitet ser vi ofta i korrelationen mellan brottsstatistik och rädslan för brott. Brottsligheten kan minska samtidigt som medborgarnas rädsla för brott ökar. Därför anförde Lippman ståndpunkten att människans världsbild ofta är felaktig och ofullständig. Av denna anledning har media möjlighet att agera fönster till verkligheten och forma medborgarnas syn på världen (McCombs 2006, s. 48-49).

För att återgå till McCombs och dagordningsteorin så motsätter han sig den positivistiska människosyn som Lippman argumenterat för och menar istället att människan faktiskt till viss del gör motstånd mot mediemakten. Däremot finns det ett mänskligt behov av orientering vilket bygger på en liknande tankebanan som Lippmans "pseudomiljö" och han menar att människan behöver skapa sig en förenklad karta av den komplexa världen. Detta skapar förutsättning för media att bidra med simplifierade världsbilder att konsumeras av människor för meningsskapande och för att känna sig inkluderad i ett socialt sammanhang. McCombs liknar detta fenomen vid en socialiseringsprocess där media i sina begränsade forum omsorgsfullt prioriterar ett antal ämnen som sedan konsumeras och i bästa fall överförs till medborgarna. I de fall då medias rapportering avspeglas i medborgarnas prioritering av samhällsfrågor så talar man om en hög dagordnings-effekt (McCombs 2006, s. 81).

2.2 Det mänskliga orienteringsbehovet

I miljöer med ett någorlunda öppet politiskt system och med nyhetsmedier fria från statens intrång tycks människor vara allra mest benägna att låta sig influeras av nyheterna. Dessa två kriterier som inte minst kännetecknar en demokrati är goda förutsättningar för att nyhetsmediernas dagordning på ett lukrativt sätt ska överföras till medborgarnas dagordning (McCombs 2006, s. 61-62).

En annan aspekt som tycks vara avgörande för vilka frågor som får fäste i civilsamhällets politiska agenda är dess grad av abstraktion, samt huruvida människor kan relatera till frågan på ett personligt plan eller inte. Man menar också att människan har ett större orienteringsbehov gällande de frågor som vi saknar personliga referenser till. Därför tenderar de mer konkreta frågorna såsom kollektivtrafik, sjukvård och inflation att vara mindre beroende av medias rapportering, för att nå ut än vad de mer abstrakta frågorna är, till exempel regeringens trovärdighet, samt miljö- och utrikesfrågor (McCombs 2006, s. 94).

Det finns ytterligare två centrala kriterier för ett högt orienteringsbehov hos människan, nämligen frågans relevans och osäkerhet. Där den förstnämnda handlar om huruvida frågan berör människan på ett personligt eller samhällsligt plan, en kan alltså tänkas prioritera politiska frågor som berör den egna nationen före andra nationers politik. Osäkerhet berör mängden information som finns att tillgå, vilket exempelvis kan bidra till att nya ämnen på medias dagordning får svårt att få stöd av den allmänna opinionen. Det kan också tänkas påverka människor i valtider då det finns ett överflöd av information och politiska kandidater att ta hänsyn till, vilket inte sällan leder till ett större orienteringsbehov. När frågors relevans är hög och osäkerheten låg så är dagordningsmakten som starkast enligt dagordningsteorin (McCombs 2006, s. 80-83).

Det finns en tradition inom kommunikationsteori av att studera medieeffekter i anknytning till ett nationellt val. Vilket inte minst har att göra med det faktum att det är en politiskt intensiv period, där det brukar tillkomma många nya politiska frågor som dessutom direkt kommer på prov för att antingen få fäste eller förkastas vid valdagen. McCombs påpekar dock att dagordningseffekten inte bara uppstår under denna period men att det är en naturlig och bra "försöksmiljö" att utföra sina studier på. Denna period är dessutom ofta den mest opinionsbildande månaden och den period där McCombs och Shaw uppmätte högst korrelation mellan medias och medborgarnas politiska dagordning (McCombs 2006, s. 34).

När vi går in i analysdelen kommer våra operationella indikatorer framförallt att bestå av antalet artiklar som publiceras på respektive medieforum inom ett specifikt ämne samt hur frekvent ämnet behandlades. Vi kommer även att ta hänsyn till hur stort utrymme frågan tillåts ha i tidningen, teorin säger exempelvis att artiklar på förstasidan läses av dubbelt så många som övriga artiklar i tidningen. Andra aspekter att ta hänsyn till är de tidigare nämnda,

till exempel frågans abstrakta respektive konkreta karaktär, dess relevans samt osäkerhet för svenska medborgare. Vi tog ett aktivt val att avstå ifrån TV-nyheter då de i högre utsträckning är statligt kontrollerade och därför tenderar att ha lägre dagordningsmakt (McCombs 2006, s. 76).

Trots att det finns mycket statistik som talar för att teorin i många fall stämmer så inser vi också att människor har personliga relationer till vissa frågor som innebär att de prioriterar dem över andra. Vi misstänker trots detta att en stor del av befolkningen är i behov av politisk orientering och att studien därför kan bli intressant. Vi hoppas att kunna tillämpa teorin som tidigare framförallt använts i studier av amerikanskt ursprung på en ny nationell miljö och under en något mer modern era av journalistik för att se om den fortfarande kan generera intressanta resultat (McCombs 2006, s. 88).

2.3 Samvariation

Det råder långt ifrån konsensus kring huruvida media låter sig påverkas av civilsamhället i sin rapportering eller inte. Detta har lett till att samtida förespråkare av dagordningsteori har intresserat sig för att undersöka de krafter som påverkar medias dagordning och i sin tur återkopplas till medborgarna. Vi tänker inte förneka det faktum att nyhetsförmedlare kan komma att påverkas av exempelvis inflytelserika eller en större populations önskan på agenda. Däremot vill vi peka på det resultat som McCombs och Shaws omfattande undersökningar av 1976 års presidentvalskampanj genererade. Här har de använt sig av korrelationsstatistik för att illustrera överensstämmelsen mellan rangordningen på medias dagordning och på allmänhetens. Denna skala sträcker sig från perfekt överensstämmelse (+1,0) till ingen samvariation (0) och slutligen (-1,0) vilket representerar ett motsatt förhållande. Under denna omfattande undersökningen av tre olika orter fick de en korrelation på (+0,63) vilket innebar att det fanns en stark korrelation mellan medias och allmänhetens dagordning. För att stärka sin tes ytterligare så utförde de en studie av motsatt korrelation, det vill säga att allmänhetens dagordning skulle påverka medias där de istället uppmätte ynka (+0,22). Resultat (+0,22) hamnar dessutom under den så kallade "Rozelle-Campbells baslinjen" på (+0,37) och därav kan förkastas som ett rent slumpmässigt resultat (McCombs 2006, s. 33-34).

En stark korrelationen likt det ovanstående är ett första villkor för att påvisa ett orsakssamband, ett andra villkor är den kronologiska ordningen, det vill säga att orsaken föregår effekten. Med den övertygande empirin bakom oss så har vi valt att bortse ifrån den möjliga, marginella effekt som medborgarna kan ha på medias val av nyhets-prioriteringar (McCombs 2006, s. 40).

3. Metod och material

3.1 Material

3.1.1 SVT:s vallokalsundersökning

Analysen bygger på en jämförelse mellan de frågor som getts mest utrymme i media och de frågor som medborgarna själva uppfattar som viktigast. Vi har valt att utgå ifrån en vallokalsundersökning gjord utav Sveriges Television (SVT). Syftet med vallokalsundersökningen är dels att försöka fastställa prognoser för hur resultatet kommer att utfalla men också att undersöka vilka frågor som väljarna ansåg vara de viktigaste när de röstade. Undersökning utfördes utanför vallokalerna där deltagarna fick besvara frågan om vilka ämnen de hade ansett varit viktigast vid röstningen. (SVTa, 2018)

För att kunna utföra bästa möjliga analys har vi varit noga med undersökningens storlek och att den ska omfatta så många väljare som möjligt. SVT:s vallokalsundersökning omfattar nästan 12000 deltagare och därför anser vi att denna utgör den bästa grunden för vilka frågor som väljarna ansåg vara viktigast när de gick till vallokalerna. (SVTa, 2018)

I tabell 1 nedan presenteras de ämnen väljarna ansåg viktigast:

Tabell 1: Väljarnas viktigaste frågor

Ämne	Procent
Sjukvård	56%
Skola och utbildning	54%
Jämställdhet	48%
Sociala välfärden	47%
Lag och ordning	45%
Äldreomsorg	44%
Svenska ekonomin	44%

Flyktingar och invandring	42%
Pensionärerna	41%
Sysselsättning	37%

(SVTa, 2018)

3.1.2 Aftonbladet och Expressen

Media är ett brett begrepp och för att kunna utföra vår analys har vi behövt begränsa definitionen. Då vi inte med säkerhet kan säga vilken typ av media som konsumerats av de deltagande i SVT:s vallokalsundersökning, har vi valt att gå efter mediernas räckvidd. Vi har således belsutat att analysera artiklar från de två största tidningarna i Sverige; Aftonbladet och Expressen. Med både deras elektroniska- samt papperstidningar läses Aftonbladet av cirka 3,5 miljoner varje dag. (Nationalencyklopedin a) Expressen är aningen mindre men når ändå ut till ungefär 2.3 miljoner läsare dagligen. (Expressen, 2018) Då tidningarnas räckvidd är så pass bred räknar vi med att dessa når ut till fler av de 12 000 från SVT:s undersökning, än en mindre tidning hade gjort, och vi kan således dra en säkrare slutsats utifrån vår analys.

Analysen kommer att utgå ifrån de artiklar som har publicerats i Aftonbladet och Expressens papperstidningar, två veckor innan valet. Anledningen till att vi har valt att använda oss utav papperstidningar istället för någon annan form av media, så som TV-sändningar, radio, sociala medier etc., är att vi vill kunna göra en så lik studie som den som utfördes av McCombs och Shaw på 60-talet för att en jämförelse mellan de båda resultaten ska underlättas. Vi anser även att det är intressant att se om samma samvariation mellan papperstidningar och väljarnas uppfattning, går att finna även idag.

Vi har även valt att använda oss av Aftonbladet och Expressen då de representerar varsin sida av den klassiska höger-vänsterskalan; Aftonbladet är obunden socialdemokratisk och Expressen är obunden liberal. (Nationalencyklopedin a,b) Syftet med uppsatsen är inte att jämföra vilka typer av ämnen som prioriteras mest på respektive sida, utan vi har istället beslutat att ha två tidningar som representerar både höger och vänster för att få en mer generell uppfattning om vilka frågor som ges mest utrymme i media. Vi menar att om analysen gjorts utifrån media från enbart en sida på den politiska skalan skulle det finnas en risk att denna sida tar upp frågor som särskilt rör dem, vilket i sin tur skulle ge en skev syn på hur mycket utrymme och i vilken grad frågor tas upp generellt i samhället.

Det som utmärker den agendasättande teorin till skillnad från andra inom kommunikationsdiskurs är det faktum att den tar hänsyn till tidsintervaller, detta för att beskriva förhållandet mellan medias lärprocess och dess examination i form av den allmänna opinionen. Vi har därför valt att begränsa oss till de två sista veckorna innan valet, den tid

som tenderar att vara den mest politiskt intensiva och opinionsbildande enligt vår teori (McCombs 2006, s. 72-73).

3.2 Metod

Enligt McCombs och Shaws dagordningsteori så agerar media som en central informationskälla till medborgarna, media blir ett fönster till omvärlden och vi skapar vår bild av samhället utefter den som presenteras i media. (McCombs 2006, s. 48-49)

Dagordningsteorin visar även att de frågor som prioriteras främst av media också blir de frågor som anses viktigast av väljarna. Denna slutsats har McComb och Shaw dragit från de jämförande studier de gjort av medias rapportering samt väljarnas åsikter. (McCombs 2006, s. 81) Vi har således valt att göra en liknande studie i en ny kontext för att se om denna samvariation existerar även där.

Vi kommer utföra en kvantitativ studie där vi först, genom att sammanställa en analys över vilka frågor som fått mest utrymme i Aftonbladet och i Expressen, skapar en bild av de ämnen som prioriteras högst av media. Artiklarna kommer att kategoriseras utifrån (1) Vilket övergripande ämne artikeln behandlat (2) Huruvida det fick utrymme på ledarsidan eller förstasidan (3) Om ämnet togs upp flera gånger under de två veckorna. Resultaten kommer vi sedan att jämföra med SVT:s vallokalsundersökning för att se om en eventuell samvariation går att finna.

3.3 Analysram

I vår uppsats kommer vi att utgå ifrån Aftonbladet och Expressens papperstidningar, som publicerades under de två sista veckorna innan valet. Vi har valt att endast utgå ifrån huvuddelarna från tidningarna, alltså kommer vi inte att analysera exempelvis sportbladet eller nöjesbladet då vi under vår undersökning upptäckte att dessa främst innehåller artiklar som inte berör politiken, eller något av de ämnena som medborgarna fann viktigast enligt SVT:s vallokalsundersökning.

För att kunna genomföra en så konsekvent studie som möjligt har vi valt att bestämma ett par operationella indikatorer för att lättare kunna kategorisera de olika artiklarna. Då SVT själva inte har presenterat några definitioner av dessa ämnena fick vi istället skapa våra egna. Vi valde således att behålla relativt breda bestämmelser, då vi inte vill riskera att definitionen blir för snäv och att vi utefter det skulle sortera bort frågor som väljarna själva ansåg tillhöra ämnet. I tabell 2 presenteras de olika frågorna samt de operationella indikatorer som vi utgått ifrån.

I tabellen har vi även lagt till två frågor som inte prioriterades högt av väljarna, men som vi i vår undersökning av Expressens och Aftonbladet upptäckte återkom ett flertal gånger. Dessa var EU-frågan samt miljöfrågan. Anledningen till att just dessa två ämnen har tagits med, istället för några andra som även de ligger utanför väljarnas viktigaste frågor, är helt enkelt avsaknaden av dessa i tidningarna. De få ämnen som låg utanför de som tas upp i tabell 2, nämndes enbart en eller ett fåtal gånger, och återupprepades alltså inte i andra bilagor. Dessa artiklar tenderade även att vara väldigt korta och omfattade ofta bara ett fåtal rader, och vi kände därför att dessa inte var jämförbara med de övriga ämnena som upprepade gånger fick allt ifrån en halv sida, till flera sidors utrymme.

Tabell 2: Frågornas operationella indikatorer

Begrepp	Operationella indikatorer
Sjukvård	Inom sjukvård har vi främst valt att inkludera de artiklar gällande vården i samhället, detta innefattar både kritik och beröm för hur sjukvården fungerar. Vi har även valt att inkludera en del artiklar som rapporterar om exempelvis sjukdomar i samhället då den generella hälsan i samhället får ses som relevant för sjukvården.
Skola och utbildning	Gällande skola och utbildning räknar vi in kritik och beröm för skolsystemet. Vi räknar även in rapporter om exempelvis skolresultat, skolmiljö och liknande frågor.
Jämställdhet	Under jämställdhet har vi räknat in de artiklar som behandlar ojämlikheter mellan könen, så som rapporteringar om löneskillnader, sociala normer och hinder orsakade av exempelvis könsnormer. Vi räknar även in frågor som tätt sammankopplas med kvinnorörelsen så som Me-too rörelsen, abortfrågan etc.
Sociala välfärden	Inom välfärdsfrågor har vi valt att smalna av definitionen till vad som främst gäller det socialförsäkringar samt välfärdstjänster. Detta har gjort att många artiklar gällande skattefrågor räknats in under välfärdsfrågor, då många har behandlat den gamla konflikten; lägre skatter eller mer bidrag?
Lag och ordning	Inom lag och ordning inkluderar vi dels kritik och beröm av det svenska rättssystemet, men även rapporter om brott i samhället. Här räknar vi in både statistik över brottsligheten samt rapporteringar om enskilda brott.
Äldreomsorg och pensionärerna	Vi har valt att slå ihop äldreomsorg och pensionärerna då dessa ofta behandlas tillsammans i artiklarna som ligger till grund för analysen. Vi räknar rapporteringar av äldreomsorgen och pensionssystemet, och de artiklar som antingen kritiserar eller hyllar dessa.
Svenska ekonomin	Gällande den svenska ekonomin har vi valt att räkna in artiklar som

	behandlar det svenska ekonomiska läget, alltså exempelvis artiklar gällande hög- och lågkonjunktur. Vi har valt att bortse från skattefrågor vilket vi istället valt att räkna under svensk välfärd.
Flyktingar och invandring	Inom flykting- och invandringsfrågan har vi definierat denna till artiklar som berör just flykting/invandringssituationen. Detta inkluderar statistik gällande invandringen, artiklar som ställer sig positiva eller negativa till en ökad/minskad invandring, artiklar berörande främlingsfientlighet mot invandrare och/eller flyktingar, rapporteringar om invandrares/ flyktingars situation i samhället etc. Vi har även räknat med relaterade frågor så som integrationsfrågan.
Sysselsättning	Under sysselsättning räknar vi in artiklar gällande arbetslöshet, samt artiklar om brist på personal inom särskilda yrken. Vi har även valt att inkludera mer positiva artiklar som talar om platser där sysselsättningen är hög.
EU-frågan	Under EU-frågan har vi räknat in dels diskussioner om EU-medlemskapet samt rapporteringar om beslut som fattats i EU och således kommer att påverka Sverige.
Miljö	Vi har definierat artiklar som behandlade av miljöfrågor när de bl.a talar om naturkatastrofer, klimatförändringar och liknande som resultat av människans miljöpåverkan, rapporteringar om politikers agerande i miljöfrågan samt kritik eller beröm om politikers handlande.

3.3.1 Avgränsningar

Vår analys har utgått från McCombs och Shaws idé om media som vårt fönster ut till omvärlden. (McCombs 2006, s. 48-49) Vi kommer således utgå från artiklar som skapar en bild av hur samhället ser ut. Detta har gjort att vi har valt att räkna bort exempelvis reklam för olika partier om dessa inte ger en beskrivande bild av hur samhället ser ut. En reklam för ett parti som inte beskriver något problem, tillstånd, förbättringsområde eller behandlar något av ovanstående ämnen kommer alltså inte att tas med i analysen. De reklaminslag som varit relevanta för vår studie har varit de som således tydligare talar om ett specifikt fenomen eller problem i samhället. Ett exempel på detta har varit reklamer som lyder "Rösta på X för en bättre miljöpolitik". Reklam kan ju tyckas vara irrelevant för en studie men då många av dem faktiskt har kommit att ge en beskrivande bild av samhället och de enligt dem viktigaste frågorna i politiken, så valde vi att inkludera dessa. .

Då uppsatsen undersöker det svenska valet har vi därför valt att begränsa oss till artiklar som behandlar det svenska samhället. Detta gör att vi har bortsett från artiklar som rapporterar om

utländsk politik, då detta inte agerar som ett fönster ut mot det svenska samhället, i enlighet med vår teori. Undantaget har gjorts i exempelvis EU-frågan, eftersom Sverige är medlem i EU och därför kommer att påverkas av det som sker där (Nationalencyklopedin c). Vilket har inneburit att en del flyktingfrågor kommit att rymmas inom denna kategorin samt några enstaka miljöfrågor.

Vi har även valt att bortse från de artiklar som endast behandlar det politiska spelet samt den politiska debatten, såvida dessa inte rör en särskild politisk fråga. Detta har vi gjort då vi i vår undersökning märkte att många utav dessa endast rapporterar om hur själva debatten förts, och sällan behandlar några särskilda frågor utan snarare tenderar att fokusera på dramatik mellan de olika politikerna. Då analysens syfte inte är att undersöka hur de olika partierna och politikerna framställs i media, utan på hur samhället beskrivs, så har vi alltså valt att inte ta med dessa artiklar som enbart rör den politiska debatten eller spelet.

När vi studerade de olika artiklarna ställdes vi även inför frågorna huruvida en artikel kan behandla mer än ett ämne, samt hur pass mycket detta ämne behöver talas om för att artikeln ska kunna kategoriseras under det. Vi står fast vid att utföra vår analys utifrån McCombs och Shaws teorier och understryker därför återigen om vikten av att artikeln måste ge en bild av samhället, och då på något vis beskriva hur det ser ut. Således menar vi att för att läsaren ska kunna skaffa sig en bild av hur samhället ser ut krävs det att det främsta fokuset i artikeln ska ligga på det aktuella ämnet. Alltså kommer en artikel som exempelvis behandlar den senaste politiska debatten, och kort berättar att jämställdhets- och invandringsfrågorna diskuterades i debatten, har vi högst troligen att räknat bort den, då det primära fokuset inte ligger i skildring av samhället utan det politiska spelet. Om en artikel istället talar om invandringsfrågan utifrån ett jämställdhetsperspektiv, och majoriteten av artikeln fokuserar på just dessa ämnen, har vi valt att räkna in den som behandlande av båda ämnena. Artiklar som behandlar fler än två ämnen har vi dock valt att bortse ifrån i vår undersökning, inte minst för att vår teori talar för att specifika sakfrågor ofta överförs från medias till medborgarnas dagordning. Således anser vi inte att en denna typ av "spretiga" artiklar kommer att ha samma påverkan på läsarna som de mer specifika ämnena.

Slutligen har vi även tagit hänsyn till huruvida artikeln är publicerad på antingen ledarsidan eller förstasidan, storleken på artikeln, samt om samma ämne nämns fler gånger än andra ämnen. Studier har visat att första- samt ledarsidan läses av dubbelt så många i jämförelse med de övriga artiklarna, samt att de artiklar som tilldelas mest utrymme även kommer att uppfattas som viktigare av läsarna än de som får mindre utrymme. (McCombs, 2006, s. 78) Vi har därför valt att ta hänsyn till detta i vår analys för att se om något eller några ämnen ges mer utrymme än andra, och utifall dessa även är de ämnen som väljarna uppfattat som viktigast. Vi har även valt att bortse från "artiklar" som endast omfattar ett fåtal rader, då vi inte finner dessa jämförbara med de som täcker upp till en hel, och i vissa fall flera sidor. Närmare bestämt har vi inte behandlat något nyhetsinslag som täcker mindre än en halv sida i respektive tidning.

4. Kvantitativ studie

Resultaten från vår undersökning av de artiklar som publicerats i Aftonbladet och Expressen presenteras i tabell 3 nedan. Vi kan här se hur de tre populäraste ämnena var lag och ordning med 55 artiklar, sjukvård med 32, artiklar och invandring/flyktingar med 28 artiklar. Lägst fick skola och utbildning med 5, sysselsättning med 3, samt vår egen tillagda fråga EU-frågan med 3. I resterande del av kapitlet har vi valt att diskutera de faktorer som vi kan tänka oss har påverkat resultatet.

Tabell 3: Resultat från vår kvantitativa studie

	Aftonbladet			Expressen		
Antal politiska artiklar	154 (104)			189 (101)		
Ämnen	Antal gånger nämnt	Antal gånger nämnt på förstasidan	Antal gånger nämnt på ledarsidan	Antal gånger nämnt	Antal gånger nämnt på förstasidan	Antal gånger nämnt på ledarsidan
Sjukvård	17	2	0	15	0	2
Skola och Utbildning	1	0	0	4	0	0
Jämställdhet	6	0	0	6	0	0
Social välfärd	5	0	3	14	0	0
Lag och ordning	32	0	2	23	0	1
Äldreomsorg och pension	10	3	0	10	1	0
Svensk ekonomi	4	0	1	5	0	1
Invandring och flyktingar	18	0	2	10	0	0
Sysselsätt	2	0	0	1	0	0

ning						
EU	1	0	0	2	0	1
Miljö	8	0	2	11	0	0

4.1 Eventuella orsaker som kan ha påverkat studiens resultat

Under perioden som undersökningen gjordes så noterade vi ett antal inslag som kan ha påverkat studiens resultat som vi vill hänvisa. Huruvida dessa inslagens påverkan bör anses vara legitim eller icke-legitim väljer vi att inte värdera, men för transparensens skull har vi valt att redovisa dessa.

4.1.1 Mordet på Gica

Under de sista två veckorna innan valet 2018 så publicerades relativt många artiklar om mordet på EU-migranten Gica i våra valda tidningar. Fallet väckte mycket känslor då inte bara frågor om klassamhället och rasism lyftes fram, då Gica var både invandrare och hemlös, utan även frågor om det svenska lagsystemet då de misstänkta endast var 14 och 16 år gamla och därför sannolikt skulle slippa straff eller få ett förmildrat sådant. (SVT b, 2018)

Givet att mordet hade en tydlig koppling till lag och ordning så valde vi att räkna med alla de artiklar som berörde ämnet i denna kategorin. Huruvida detta gav lag och ordning en högre siffra än vad denne borde fått inom en annan tidsram, eller om intensiv rapportering om ett enskilt grovt brott har en påverkan på väljarnas prioritering inför valet, behandlar inte de urvalet av teori som vi har använt oss av och därmed kommer vi inte att värdera detta. Vi väljer ändå att vara öppna med fallet då det kan ha gett lag och ordning en särskilt hög siffra.

4.1.2 Det politiska spelet och regeringsbildningen

En majoritet av alla de publicerade politiska artiklarna som inte berörde några av ämnena vi valt att undersöka, behandlade i olika utsträckning det politiska spelet eller regeringsbildningen. Med det politiska spelet så syftar vi på de artiklar vars främsta fokus är att rapportera om exempelvis huruvida en partiledare gjorde bra eller mindre bra ifrån sig i en debatt, rapporter om de senaste opinionsundersökningarna, samt olika former av politiska skandaler. Dessa frågor dominerade i stor utsträckning både förstasidorna och ledarsidorna.

Med regeringsbildningen talar vi om artiklar som spekulerade i vilka partier som skulle kunna bilda koalition för att få en majoritet i riksdagen och bilda regering. Vi förnekar inte på

att dessa typer av artiklar kan ha en effekt på hur individer väljer att rösta i valet, men eftersom att dessa inte kan på ett konkret och konsekvent sätt knytas till någon specifik sakfråga så kommer dessa enbart att kategoriseras som politiska artiklar. Återigen vill vi påminna om att syftet med denna uppsats inte har varit en analys av partierna och hur dessa har representerats i media, utan endast de sakfrågor som fått mest utrymme.

Enligt McCombs teori så har nyhetsrapportering som täcker mer abstrakta frågor som en regeringsbildning visserligen en påverkansfaktor på väljarna i större utsträckning men huruvida detta stämmer för riksdagsvalet 2018 i Sverige får vara föremål för framtida forskning (McCombs 2006, s. 37).

4.1.3 Skribenters ställningstagande gällande partier

Många artiklar behandlade även ställningstagande som utgick från att skribenten var emot ett parti snarare än emot en policy. Exempelvis argumenterade flertalet artiklar mot Sverigedemokraterna med hänvisning till partiets historia eller rasistiska uttalanden från partimedlemmar. Även om detta skulle kunna ses som ett inlägg i debatten om invandring och flyktingar så har vi valt att endast kategorisera dessa som politiska artiklar men inte under något av våra ämnen. Motiveringen till detta är att om ett sådant ställningstagande görs gentemot Sverigedemokraterna så måste även liknande ställningstagande göras för artiklar som specifikt argumenterar mot andra partier och detta tror vi kommer att påverka legitimiteten i de avgränsningar som vi valt att tillämpa.

5. Analys

5.1 Teoritillämpning

Om vi kollar på tabell 3 som redogör för den kvantitativa studien så visar denna att under de sista två veckorna innan valet så publicerade Expressen och Aftonbladet tillsammans 343 artiklar som behandlade politik eller samhället. Av dessa 343 så kan 205 av kategoriseras inom något av de olika ämnena som vi valt att använda oss av i denna studie. Vid en närmare undersökning av resultatet från den kvantitativa studien så har vi kunnat urskilja ett antal trender.

Som tidigare nämnt så blev de tre ämnen som fick mest mediautrymme i tidningarna, under vår undersökningsperiod, lag och ordning med 55 artiklar, sjukvård med 32 artiklar, och invandring samt flyktingar med 28 artiklar. Dessa tre ämnen dominerade mediautrymmet i antal artiklar och detta får anses ligga i linje med dagordningsteorin eftersom dessa tre ämnen även skattades väldigt högt av väljarna i SVTs valundersökning. Samtidigt kan vi också se att flera av de ämnen som också skattades högt i undersökningen fått relativt lite utrymme i tidningarna. Mest noterbart så visas det i tabell 3 hur skola och utbildning, som av väljarna skattades till den näst viktigaste frågan, endast hade fem artiklar publicerade under hela de två veckorna innan valdagen. Dessa siffror ligger inte i linje med McCombs dagordningsteori, och således kan vi spekulera om en annan faktor legat till grund för väljarnas uppfattning av den svenska utbildningen och skolan.

I vår analys valde vi även att lägga ett särskilt fokus på förstasidorna och ledarsidorna. Förstasidorna eftersom dessa enligt McComb läses av betydligt fler i jämförelse med andra artiklar i tidningarna. (McCombs, 2006, s. 78) Ledarsidorna gavs även extra fokus då dessa ges en hel sidas utrymme, samtidigt som de även tenderar att behandla politiska frågor och därför i en politisk kontext är av särskilt intresse. Det som i vår kvantitativa studie framkom var att ämnena som vi undersökte sällan fick utrymme i dessa. Istället så fanns även här ett stort fokus och mediautrymme för regeringsbildningen eller andra ämnen med koppling till det politiska spelet. Eftersom att denna undersökning inte behandlar drama om partiledarna samt spekulation inför regeringsbildningen så finns här inte nog med belägg för att kunna avgöra huruvida dagordningsteorin kan tillämpas på förstasidorna och ledarsidorna.

5.2 Konkreta och abstrakta frågor

I teorikapitlet så diskuterade vi det mänskliga behovet av att orientera sig för att skapa mening i den politiska sfären, där vi kort redogjorde för distinktionen mellan en abstrakt och en konkret fråga. I detta kapitel har vi för avsikt att gå in djupare på denna åtskillnad genom

att kategorisera de politiska frågorna som vi har undersökt under respektive gren. Vi kommer därefter att kontrollera ifall denna del av teorin har en lika stark korrelation idag som det hade under 60 och 70-talet. De två deskriptiva begreppen bör inte behandlas som ett simpelt motsatsförhållande utan ska istället användas i form av en skala där specifika politiska frågor kan hamna i mitten av skalan och representera en typ av hybrid (McCombs 2006, s. 91).

Nyhetsbevakning i alla dess former hjälper oss att bilda en världsuppfattning samt ett politiskt sammanhang, men ett annat dominerande forum för orientering är våra personliga erfarenheter. Detta i form av dialoger med familj, vänner, arbetskollegor och klasskamrater där de på ett eller annat sätt berör samhällsfrågor. McCombs menar på att förhållandet mellan detta forum och media varken är uteslutande konkurrenskraftig eller kompenserande, utan tar sig olika uttryck beroende på individuella skillnader. Detta förklarar han genom följande resonemang: ponera att två människor har samma personliga erfarenhet av inflation då de levt under liknande socioekonomiska förutsättningar och på samma plats. En av dem tycker ändå inte att denna information är tillräcklig, utan de personliga erfarenheterna har triggat en eftersträvan för mer kunskap inom området. Till skillnad från den andra som redan tycker sig veta vad inflation är utifrån det denne har erfart själv och därför avstår från mer information inom området (McCombs 2006, s. 87).

Detta resonemang hjälper oss att förstå varför vissa frågor i högre utsträckning än andra, överförs från massmediernas agenda till allmänheten. Teorin talar i termer av påfallande och icke-påfallande politiska frågor där den förstnämnda är de påtagliga frågorna som vi ofta har personliga referenser till. När det kommer till de icke-påfallande frågorna så är vi i större behov av förklaringar och förenklingar av media vilket nästintill skapar ett monopol-förhållande mellan pressen och massan. De förser oss med den information vi behöver för att minska vår osäkerhet i politiska frågor och skapa oss en uppfattning av verkligheten. I McCombs och Shaws undersökningar så talade deras resultat för att de abstrakta frågorna fick en hög överensstämmelse mellan nyhetsbevakningen och allmänheten och att de konkreta fick en låg statistisk korrelation (McCombs 2006, s. 87-90).

Vi kommer därför att använda oss av en tabell för att kategorisera våra politiska frågor under "konkreta", "hybrid" och "abstrakta" frågor. I linje med teorin så kommer de konkreta att definieras av frågor som är påtagliga för människan i sin vardag. När det gäller hybridformen så ingår de frågorna som stora delar av befolkningen har erfarenhet av men inte en så pass stor majoritet så att det kan räknas som konkret. I boken så menar de på att arbetslöshet är ett typiskt fall av detta mellanläge då människor har väldigt uppdelade åsikter kring fenomenet på grund av olika erfarenheter. De abstrakta frågorna är då i motsats till de konkreta sådana frågor som vi har lite eller ingen personlig erfarenhet av alls och därför har stort begär av att fylla denna informationslucka (McCombs 2006, s. 90). Vår definition gällande huruvida en fråga är konkret, abstrakt eller någon form av hybrid har fattats enligt McCombs egna resonemang kring dessa eller liknande frågor.

Tabell 4: Abstraktionsnivå på politiska frågor

Konkreta frågor	Hybrid	Abstrakta frågor
Sjukvård	Sysselsättning	Miljö
Skola och utbildning	Lag och ordning	EU-frågor
Äldreomsorg och pension	Invandring och flyktingar	
Svensk ekonomi	Jämställdhet	
Social välfärd		

Utifrån tabell 4 kan vi förklara utifrån McCombs resonemang gällande konkreta och abstrakta frågor, hur det har kommit sig att en del av de frågorna har uppfattats som viktigast av väljarna, trots att de inte getts ett särskilt stort mediautrymme. Ett exempel på ett sådant ämne är skola och utbildning som, trots att det endast skrevs fem artiklar i hela 24 tidningar, kom på andra plats i SVT:s undersökning. Enligt McComb beror detta på väljarnas personliga relation till ett sådant konkret ämne, och att då många har en egen erfarenhet och således en egen uppfattning om det svenska utbildningssystemet, blir medias rapportering av det mindre viktigt. (McCombs 2006, s. 87-90)

Dock skulle detta innebära att medborgare påverkas mer av rapporteringen om abstrakta frågor, så som miljö- och EU-frågan, men trots det kom dessa två frågor inte att räknas som en av väljarnas högst prioriterade. Särskilt miljöfrågan som kom att nämnas hela 19 gånger i tidningarna, och därför blir en relativt omtalad fråga i undersökningen, kom inte ens den att vara med bland de högst prioriterade frågorna. Vi kan således inte säga att McCombs teori gällande konkreta och abstrakta frågor går att applicera fullt ut på resultatet från vår studie, och förklarar inte varför miljö- och EU-frågan inte prioriterades högre av väljarna.

5.3 Relevans och osäkerhet

Under förra stycket så behandlade vi den kunskapslucka som tycks finnas hos medborgarna i olika utsträckning beroende på vilken typ av samhällsfråga det handlar om. McCombs förklarar medias kunskapsförmedlande process med hjälp av en skolmetafor där medierna agerar lärare till eleverna som utgörs av samhällets medborgare. I denna lärprocessen är lärarens viktigaste verktyg upprepning för att även de ouppmärksamma eleverna ska kunna hänga med i prioriteringen av samhällsfrågor. När vi sedan har nått valdagen så menar han att det är den samlade mängden information och upprepningar som får resultat i våra personliga preferenser av politiska frågor (McCombs 2006, s. 73).

En kompletterande förklaringsmodell för prioriteringen av samhällsfrågor är den som berör frågans relevans och osäkerhet. I teorikapitlet konstaterade vi att hög relevans och låg osäkerhet bidrar till en lukrativ överföring av prioriteringar till medborgarna. Men i detta stycke kommer vi att utforska tankemodellen som ett effektivt verktyg för att förstå varför vissa frågor tar större del än andra på medias dagordning.

Att klimatfrågan inte tog plats på SVTs vallokalsundersökning var för oss ett väldigt oväntat scenario, vi trodde alla att den skulle ta plats högt upp i topp tio-listan. Detta överraskande utfall skulle dock kunna förklaras med hjälp av denna teori. Frågor som definieras som relevanta är de som tycks påverka människor på den personliga eller samhälleliga arenan. Man kan därför tänka sig att den abstrakta och gränsöverskridande klimatfrågan är svår för oss människor att förhålla sig till. Det råder också skilda meningar kring klimatets faktiska allvarlighetsgrad där stora politiska ledare avfärdar fenomenet som om det vore påhittat, trots att forskning pekar på det motsatta (Cillizza, 2018). Därför skulle man kunna argumentera för att osäkerheten inom frågan också är hög, vilket tillsammans med låg relevans skapar dåliga förutsättningar för att hamna på mediernas dagordning och i sin tur medborgarnas (McCombs 2006, s. 81).

På samma grunder kan vi konstatera att den förhållandevis låga rapporteringen kring EU-frågor har att göra med resonemanget ovan. De frågor som direkt berör Sverige anser svenska medborgare vara relevant men eftersom de utgör en väldigt liten del av hela EUs arbete så förblir rapporteringen begränsad.

Liknande tankebanor förklarar även varför "lag och ordning" hamnade i vår hybrid-kategori i tabell 4. När det kommer till lokal rapportering av brottslighet så räknas det i allra högsta grad som en konkret och relevant fråga som sätter skräck i lokalbefolkningen. Däremot när media rapporterar om fall som inte ligger geografiskt nära så tenderar folk att även distansera sig psykologiskt till dem. Vid rapportering av brottslighet blir således relevansen låg för stora delar av befolkningen och fallet anses därför vara av abstrakt karaktär. På dessa grunder har vi valt att behandla lag och ordning som varken konkret eller abstrakt utan som en hybrid av dessa två (McCombs 2006, s. 92).

6. Diskussion

Den data som framkom genom vår studie av dagordningsteorin utifrån SVT:s vallokalsundersökning samt Expressen och Aftonbladets rapportering innan valet är motstridig. Det finns ämnen som exempelvis sjukvård och lag och ordning där det finns tecken på en samvariation mellan ett stort mediautrymme och en hög prioritering av väljarna. Samtidigt så finns det även ämnen som skola och utbildning där det inte verkar existera någon samvariation alls, givet ämnets höga prioritet hos väljarna trots ett begränsat mediautrymme.

Anledningarna till att teorin inte verkar stämma kan vara flera. Dels bör det tas i beaktning att när McCombs teori började användas så såg medielandskapet radikalt annorlunda ut från hur det ser ut idag. Även om papperstidningar fortfarande spelar en viktig roll i individers informationskonsumtion så upptar idag även sociala medier, television och internet en stor del av detta. Under 60- och 70-talet när de första studierna på dagordningsteorin genomfördes så existerade inte varken sociala medier eller internet i närheten av den utsträckning som de gör idag. (Statens medieråd, 2016) Vi valde att försöka applicera teorin på tidningar eftersom att vi ville se om detta fortfarande kunde vara relevant för ett svenskt val 2018, men nackdelen här blev att stora delar av dagens media utelämnades. Vi vill därför understryka att då uppsatsen haft en relativt smal definition av media, så försvårar detta möjligheten att dra en säker slutsats. Vid en ny studie hade vi istället kunnat studera dagordningseffekten ur ett mer modernt perspektiv och isåfall studera vilka de mest lästa artiklarna på nätet var varje dag inför valet, eller alternativt vilka inlägg med politisk anknytning som fått bäst spridning.

En annan potentiell förklaringsmodell som kan ha påverkat teorins funktionalitet är att McCombs teori inte är anpassad för en typ av medierapportering som frambringas av det svenska parlamentariska läget. Som tidigare diskuterat så åtgick en stor del av medias rapportering åt spekulation eller opinionsbildande för den kommande regeringsbildningen. Givet att det enligt opinionsundersökningarna innan valet inte såg ut som om något av de båda blocken inom svensk politik skulle kunna bilda regering så är det inte oväntat att denna fråga blir en av valet mest uppmärksammade frågor. Men McCombs och Shaws teori om agendasättande användes främst i USA där deras parlamentariska läge består av ett tvåpartisystem som gör att det inte blir samma typ av mediabevakning gällande hur en regering ska bildas. (McCombs, 2006) Fast även här skulle det kunna hävdas att många artiklar förmodligen behandlar andra aspekter av det politiska spelet istället för den tidigare nämnda regeringsbildningen.

Trots de ovanstående punkterna, kan vi ändå se en del som tyder på en samvariation mellan tidningarna och väljarnas åsikter. Som tidigare nämnt var det flera ämnen som gavs relativt mycket plats hos både Aftonbladet och Expressen, så som lag och ordning, sjukvård samt invandring och flyktingar. Det tåls även att nämna att det var väldigt få artiklar som

behandlade ämnen som inte var med bland de högst prioriterade i SVT:s vallokalsundersökning, med undantag för EU- och miljöfrågan. Ämnen som vi inte kunde kategorisera under någon av frågorna på topplistan uppkom bara någon enstaka gång under undersökningen, och dessa kom inte att återupprepas i andra artiklar. Således ligger detta, trots att vissa av väljarnas viktigaste ämnen gavs ett relativt litet utrymme i media, ändå i linje med McCombs dagordningsteori. Dock på grund utav vår relativt smala definition av media, så avstår vi från att dra en säker slutsats utefter uppsatsens resultat, utan vi väljer istället att uppmana till fortsatt forskning gällande relationen mellan media och medborgare, samt om andra variabler som kan påverka medborgarens syn på politiken ytterligare.

6.1 Vilka ämnen bör media behandla?

I en studie där människor fick svara på vilka frågor de ansåg skulle flyttas upp respektive ner på den politiska dagordningen, så motiverade en tredjedel av de som ville prioritera en fråga att det var på grund av att de utgjorde ett samhällshot. Den tidens hot ansågs vara aids och föroreningar. Sedan 2004 har de aidsrelaterade dödsfallen sjunkit med hela 51% och sedan studien utfördes på 80-talet så har den sjunkit avsevärt mycket mer än så och vi skulle idag kunna säga att vi fått bukt på frågan (U.S Department of Health & Human Services, 2018). Däremot när det kommer till klimatfrågan så tycks vi fortfarande i allra högsta grad stå inför en gränsöverskridande världskris, trots detta är det först nu som allvaret verkar bli påtagligt nog för nationella aktörer att agera som om det vore kris. Storbritannien blev först med att utlysa klimatnödläge, tätt därefter även Irland, Katalonien och Zürich (Agence France-Presse, 2019). Teorin talar för att de frågor som under en längre tidsperiod har diskuterats och har en varaktig allmän opinion tenderar till att ha lägre osäkerhet hos människorna. Men uppenbarligen har det politiska samtalet kring miljön förändrats drastiskt under den senaste tiden vilket talar för att osäkerheten kring frågan är hög (McCombs 2006, s. 82).

Samtidigt blir frågan allt mer påtaglig för oss då vi tycks stå inför en kris som kan ha förödande effekter på mänskligheten på ett samhällsligt och personligt plan. Man kan säga att klimatfrågan är på väg att gå från abstrakt till konkret i takt med medias rapporteringen om dess effekter och lokala aktörer som tar ställning för miljön. I linje med ovanstående resonemang så har vi anledning att tro att många människor skulle föredra om media rapporterade mer om frågan då det tycks vara en samhällskatastrof (McCombs 2006, s. 82).

7. Sammanfattning och slutsats

Sammanfattningsvis kan det sägas att även om det fanns tendenser till samvariation mellan vissa ämnen som fått mycket medialt utrymme och prioriterats högt av väljarna så fanns det även ämnen utan någon samvariation alls där ämnen knappt fått något mediautrymme, men ändå prioriteras högt av väljarna. Detta leder oss till slutsasten att hela dagsordningsteorin inte kan stödjas utifrån det material som producerats av denna undersökningen men att det finns tecken på att teorin skulle kunna stämma för enskilda ämnen. Det kan även vara så att media bidrar till viss del i hur väljare uppfattar världen, men att andra variabler också spelar in och att det därför inte går att tala om media som ensam orsak.

Vi anser även att för att vi verkligen ska kunna reda ut huruvida McCombs och Shaws teori gäller, krävs det ytterligare forskning på inte bara fler tidningar utan även fler typer av medier, så som TV, radio samt internettidningar, för att en mer komplett och generell bild av mediareporteringen ska kunna nås och först då kan vi verkligen undersöka en eventuell samvariation mellan medias och väljarnas högst prioriterade frågor. Vi hoppas att denna uppsats ska öppna upp för fortsatt forskning om medias påverkan på politiken.

8. Källförteckning

Agence France-Presse 2019-05-01. "UK becomes first parliament to declare climate emergency". Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://afp.omni.se/uk-becomes-first-parliament-to-declare-climate-emergency/a/LA3w0p>

Hämtdatum 2019-05-15

Cilizza, C. (2018-11-27) Donald Trump buried a climate change report because 'I don't believe it'. *CNN*. Nyhetsartikel [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://edition.cnn.com/2018/11/26/politics/donald-trump-climate-change/index.html>

Hämtdatum 2019-05-15

Dahl, R. (1989) *Democracy and its Critics*. New Haven, CT: Yale University Press.

Expressen 2018-07-05. "Expressen, GT och Kvällsposten i siffror". Nyhetsartikel. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://www.expressen.se/om-expressen/expressen-gt-och-kvallsposten-i-siffror/> Hämtad 5/5 2019.

McCombs, Maxwell., (2006). *Makten över Dagordningen: Om Medierna, Politiken och Opinionsbildningen*. Stockholm: SLS Förlag.

Nationalencyklopedin a. Aftonbladet. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/aftonbladet>

Hämtdatum 2019-05-05

Nationalencyklopedin b. Expressen. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/expressen>

Hämtdatum 2019-05-05

Nationalencyklopedin c. Europeiska Unionen. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/europeiska-unionen>

Hämtdatum 2019-05-05

Statens medieråd. (2016) *Medielandskapets utveckling*. Tillgänglig:

<https://www.statensmedierad.se/larommedier/medierraod/medielandskapetsutveckling.378.html>

Hämtdatum 2019-05-09

Sveriges television a, 2018-09-09. "Väljarnas viktigaste frågor" [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.svt.se/special/valu2018-valjarnas-viktigaste-fragor/?fbclid=IwAR1O9GW17kTtKjGePB RVbfNzXvfg5i6G9csnf3eZflWJrLxLDftkbJBz1ZA>

Hämtad 2019-05-03

Sveriges Television b, 2018-10-27. "Mordet på Gica: Sorgligt att vi inte visste något". Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/jonkoping/mordet-pa-gica-sorgligt-att-vi-inte-visste-nagot>

Hämtdatum: 2019-05-07

U.S Department of Health & Human Services 2018. "Global statistics". Hämtad 2019-05-14.

Tillgänglig: <https://www.hiv.gov/hiv-basics/overview/data-and-trends/global-statistics>

8.1 Tidningar använda i kvantitativ undersökning

Aftonbladets huvuddel från 2018-08-27 till 2018-09-09

Expressens huvuddel från 2018-08-27 till 2018-09-09